

DAENSDAG OP ZONDAG 4 JUNI 2023 TE HAALTERN

Huldiging door Burgemeester
Valentine Tas en William Van Overwalle
voorzitter Edecomité

Sporen van Daens in Ede

Naar goede traditie vindt begin juni de jaarlijkse Daensdag plaats, de herdenking van de sterfdatum - 14 juni 1907 - van priester Adolf Daens. Dit jaar valt deze plechtige viering op zondag 4 juni 2023. Omdat de binnenzijde van Sint-Martinuskerk in Aalst nog altijd in de steigers staat, werd vorig jaar uitgeweken naar de Abdijkerk van Ninove. Dit jaar verplaatsen we ons naar de parochiekerk Sint-Gorik te Haaltert waar E.H. Luc Verhasselt de eucharistieviering zal opdragen. Het Koninklijk Sint-Gorikskoor (onder vrienden ook wel de Gregory-boys genoemd) zal deze dienst muzikaal opluisteren. Nadien wordt in het nabijgelegen Jeugdheem aan de aanwezigen een receptie aangeboden.

In Haaltert kreeg het daensisme eind

19de begin 20ste eeuw niet echt voet aan de grond. De Katholieke Partij onder leiding van Baron de Sadeleer zwaaide er sinds jaar en dag de plak en had er weinig te vrezen van enige politieke tegenstand. Dat was wel anders in de buurgemeenten Kerksken en Denderhoutem waar de Roelanders een prominente rol speelden bij het ontstaan, de groei en bloei van het daensisme in de Denderstreek. Dit betekent echter niet dat er in Haaltert geen sympathisanten van Daens te vinden waren. Het zou echter nog tot in 1958 duren vooraleer een eerste, schuchtere poging tot erkenning van Daens in het straatbeeld zou opduiken.

Een pleintje met een naam...

Toenmalig inwoner van de wijk Ede, Aimé Van Gijsegem, werd in 1958 als ACV-er op de CVP-lijst verkozen tot gemeenteraadslid¹. Zijn belangstelling voor de Vlaamse Beweging en zijn steun aan arbeiders en bedienden verklaren zijn bewondering voor Priester Daens. Dat er in Haaltert weinig of niets was dat naar Daens verwees

vond hij dan ook heel jammer. Bij de betonnering en min of meer rechte trekken van de Edestraat in de jaren vijftig, ontstond in de bocht als bij toeval een onooglijk pleintje, rechtover zijn deur, met enkele huizen erom heen, op zo'n 200m van het station.

Deze opportuniteit nam raadslid Van Gijsegem te baat en pleitte er op de gemeenteraad voor om het pleintje te vernoemen naar Daens, de Aalsterse priester-politicus die het ten tijde van de industrialisering in het parlement opnam voor het lot van de uitgebuite fabrieksarbeiders, thuiswerkers en seizoenarbeiders. Hij haalde zijn slag thuis en het Priester Daenspleintje was vanaf toen een feit, zij het zonder enige andere verwijzing naar zijn illustere naamgenoot. Later zou Aimé Van Gijsegem zich losmaken van de CVP en toetreden tot de lokale lijst Gemeentebelangen, voorloper van de Volksunie.

... en een borstbeeld

Pas veertig jaar later kon het Edecomité onder voorzitter William Van Overwaelle samen met schepen Jozef Steppe het gemeentebestuur ervan overtuigen om het pleintje te verfraaien met een beeld van Priester Adolf Daens. Het oorspronkelijk budget van 100 000 BF dat de gemeente had voorzien was ontoereikend en de totale kostprijs zou oplopen tot 120 000 BF (omgerekend naar vandaag zowat 5 300 €), maar met de steun van VTB-VAB Haaltert, het Edecomité en talrijke buurtbewoners en sympathisanten kreeg men alsnog de nodige financiën bij elkaar.

Het borstbeeld in blauwe hardsteen was van de hand van kunstenaar Bavo Pausenberger uit Zomergem. De sokkel waarop het beeld terecht kwam en de rustbanken er omheen werden ontworpen door de jonge architect Michaël Van Impe uit de Groebbebaan in Ede.

De inhuldiging gebeurde symbolisch op 1 mei 1998. Voorafgegaan door de muziekmaatschappij Moed en Volharding stapten heel wat prominenten in stoet op naar het pleintje. Historicus Frans-Jos Verdoodt benadrukte in zijn gelegenheidstoespraak dat eindelijk eer bewezen werd aan Daens en het ideeëngoed van het daensisme. Dertig jaar eerder was dit nog ondenkbaar

want toen priester-historicus Jozef De Brouwer uit Haaltert het aandurfde om in een van zijn essays de standpunten van Daens te verdedigen, kreeg hij hiervoor heel wat kritiek te verduren². Deken Soens herinnerde op zijn beurt aan de problematische verhouding tussen Daens en de kerkelijke hiërarchie. Hij wees op het eigenzinnige karakter van Daens die rechtlijnig en koppig zijn idealen nastreefde namelijk een waardig leven voor de arbeiders doch hiervoor zelf heel wat vernederingen en onrecht moest ondergaan.

Intussen zijn we weer 25 jaar later en is het Priester Daenspleintje een idyllisch rustpunt geworden langsheen de drukke Edestraat. De treurwilg is er uitgegroeid tot een majestueuze boom die zijn takken beschermend buigt over het beeld van deze sociaal bewogen priester-politicus, eertijds door hoge omes verguisd maar door de gewone man en vrouw op handen gedragen.

¹ Willy DE LOOSE, HKH, "Haaltert van 1830 tot 1976. Bijdrage tot de geschiedenis van het politieke en sociale leven." Blz.237 e.v.

² Jozef DE BROUWER, "Priester Adolf Daens en de opkomende kristelijke democratie", Het Land van Aalst, jaargang XIX, 1967, nummer 6.

